

DADES PRELIMINARS DEL PROJECTE SUPREME A BARCELONA- PREVENCIÓ DE SUÏCIDI EN JOVES A PARTIR D'INTERNET

Roquer A. ¹, Flores P. ^{1,2}, Masferrer C ², Masip C. ^{1,2}
1 Institut Hospital de Mar Investigacions Mèdiques (IMIM), Espanya
2 INAD-Parc Salut Mar, Barcelona, Espanya

Societat Catalana de psiquiatria Infanto-juvenil- 9ª reunió Anual Suïcidi en adolescents: respostes a una qüestió complexa
18 d'octubre de 2013 - Parc de Recerca Biomèdica - Barcelona

SUPREME (Suicide Prevention by Internet and Media Based Mental Health Promotion) és un projecte multicèntric europeu en l'àmbit de la salut mental, iniciat al setembre de 2010 i amb una durada de tres anys. Està liderat pel Karolinska Institute (Suècia) i finançat per la Unió Europea, DG SANCO. En l'estudi intervenen Gran Bretanya, Espanya, Itàlia, Suècia, Hongria, Estònia i Lituània.

Objectius

- 1.- Prevenir el suïcidi i els problemes de salut mental en joves d'entre 14-24 anys mitjançant la creació d'una pàgina web interactiva i adaptada culturalment als països participants en l'estudi, així com la seva difusió mitjançant mitjans de comunicació i a partir de noves tecnologies com la premsa, la televisió i les xarxes socials.
- 2.- Construir un circuit d'atenció professional sanitària per a la detecció precoç de situacions de risc de suïcidi en joves i establir aliances amb altres serveis especialitzats en la prevenció del suïcidi, per ampliar i facilitar l'accés a serveis de salut mental i oferir espais per poder parlar sobre suïcidi i la seva prevenció.

Material i mètodes

- 1.- Construcció de la pàgina web interactiva, que inclou aspectes relacionats amb la salut mental i els problemes específics per al grup d'edat, com són el consum de drogues, nutrició, violència, qüestions emocionals i l'ús d'internet.
- 2.- Disseny d'un qüestionari d'avaluació ad hoc traduït i adaptat al català i castellà. En el qüestionari s'inclouen les escales de PAYKEL i DASS-42, per avaluar ideació suïcida i índexs d'ansietat, estrès i depressió.
- 3.- Aplicació del qüestionari en una mostra de 182 alumnes d'educació pública secundària de Barcelona, dividits en 3 grups, dos d'intervenció i un grup control.
- 4.- Es realitzen 3 intervencions al llarg de 6 mesos, en què tots els grups hauran de respondre el qüestionari per avaluar les conductes de risc i avaluar si la pàgina web elaborada ha tingut algun efecte preventiu en els alumnes del grup intervenció en relació al grup control.
- 5.- Es contacta amb els alumnes de risc que han facilitat el seu e-mail, per conèixer el seu estat anímic i oferir-los la possibilitat de consultar amb serveis especialitzats.

Resultats

S'ha estudiat una mostra homogènia (45,5% de dones vs 54,4% homes) de 182 alumnes, amb una edat mitjana de 15 anys i de classe socioeconòmica mitjana, dels quals finalitzen la tercera intervenció un total de 159 alumnes, (el percentatge d'abandonament global és del 12,6%).

En la primera intervenció s'han detectat 40 alumnes (22%) que puntuaven risc de suïcidi en l'escala de PAYKEL* i 69 (37,9%) alumnes que puntuaven depressió. Globalment 79 alumnes (43,4%) presentaven risc en una o altra escala.

A les sessions de seguiment observem un descens de la puntuació de risc fins al 29,4%. (taula 1)

Dels alumnes que no puntuaven risc a la primera visita, la taxa d'abandonaments és del 9,9%. Entre els alumnes que puntuaven risc, la taxa d'abandonaments puja fins al 22,5%. Per esbrinar si el descens global del risc es deu a aquesta major incidència d'abandonament, s'ha realitzat el test de McNemar, (taula 2).

Dels 31 alumnes que puntuaven risc en la primera intervenció i completen l'estudi, hi ha 19 que deixen d'estar-ho en la tercera. No obstant això, només hi ha 8 alumnes que no estaven en risc en la primera intervenció i sí ho estan en l'última.

Aquesta diferència tendeix cap a la significació estadística (0,052).

*Seguint les correccions utilitzades per Paykel ES, Myers JK, Lindenthal JJ, et al

Taula 1.

	Paykel Scale	DASS-42 Scale	TOTAL
Primera Intervenció	40 (22%)	69 (37,9%)	79 (43,4%)
Segona Intervenció	25 (14,9%)	46 (27,4%)	53 (31,5%)
Tercera Intervenció	20 (12,5%)	41 (25,6%)	47 (29,4%)

Taula 2.

	Estudiants que no puntuen risc de suïcidi en la primera intervenció	Estudiants que puntuen risc de suïcidi en la primera intervenció	Total
Estudiants que no puntuen risc de suïcidi en la tercera intervenció	120 (86,3%)	19 (13,7%) Risc ↓	139 (87,4%)
Estudiants que puntuen risc de suïcidi en la tercera intervenció en la tercera intervenció	8 (6,2%) Risc ↑	12 (38,7%)	20 (12,6%)
Total	128 (80,5%)	31 (19,5%)	159 (100%)

Conclusions

Els resultats preliminars de l'estudi Supreme indiquen una elevada freqüència de risc de suïcidi en la població juvenil del nostre entorn. Després de la intervenció duta a terme pel projecte, el risc de suïcidi, depressió, ansietat i estrès descendeix globalment, sense diferències significatives entre els grups d'intervenció i el grup control.

Tot i que la pàgina web Supreme ha estat poc consultada, (només el 5,4% han arribat a entrar alguna vegada), els resultats obtinguts indiquen que abordar aquest tema entre adolescents, no s'associa a un increment del risc de suïcidi ni de pensaments associats a temptatives, sinó tot el contrari. La taxa d'abandonaments és major en la població de risc, el que ens indica la importància de seguir treballant per aconseguir arribar a aquests joves. Tenint en compte que les estratègies preventives del suïcidi al nostre país estan en fase d'implementació i que les associacions i entitats que aborden aquest tema són escasses i de recorregut curt, programes com SUPREME són importants per conèixer l'estat real de la problemàtica del suïcidi en nostre medi.

Cal seguir l'exemple i l'experiència d'altres països europeus que tenen una trajectòria més llarga en aspectes de prevenció de suïcidi i suport al pacient de risc i a les seves famílies.

